

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی داروسازی

مصوب بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
مورخ ۱۳۸۳/۹/۷

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی داروسازی
مصوب بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۳/۹/۷

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی داروسازی که به تایید دبیرخانه شورای آموزشی داروسازی و تخصصی رسیده است، در ۱۳ فصل، ۸۸ ماده و ۸۶ تبصره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۳/۹/۷ به تصویب رسید. این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی ۸۵-۸۴ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند، لازم الاجرا است و از این تاریخ کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می شود.

تعاریف

تعاریف زیر در آیین نامه های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می باشد و جزء لاینفک آیین نامه ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی:

موسسه ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید.

هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می شود.

دانشکده علوم پزشکی:

دانشکده علوم پزشکی موسسه آموزشی، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می نماید.

دانشکده:

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می شود. مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی:

موسسه آموزش عالی است که از تجمع گروههای آموزشی در سطح کاردانی رشته های گروه پزشکی تشکیل می گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته های تحصیلی در آن دایر است.

موسسه:

موسسه در آموزش عالی یک مفهوم عام است که به هر یک از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تاسیس شده باشد، اطلاق می گردد.

گروه آموزشی:

عهده دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با یک رشته و یا یک شاخه می باشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی.

گروه آزمایشی:

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاهها، داوطلبان را بر حسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند که هر یک از این گروهها، گروه آزمایشی نامیده می شود.

دوره:

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در یک رشته که در چارچوب نظام خاص و در یک مدت معین به دانشجو ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود، دوره های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه می شوند.

- کاردانی (فوق دیپلم)
- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته
- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته
- دکتری عمومی
- دکتری تخصصی (Ph.D.)
- تخصص بالینی (دستیاری)
- فوق تخصص

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را بر عهده دارد.

استاد:

هر عضو هیات علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را بر عهده دارد استاد نامیده می شود.

رشته:

رشته یکی از شعب فرعی گروههای علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می انجامد. در دو رشته متمایز دروس مشترک نباید از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش:

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدها کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس:

دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر به دروس پیوسته (پیش نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم یا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباری و اختیاری و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس، به دروس نظری، عملی، نظری و عملی، نظری- عملی، کارآموزی، کارورزی و کارآموزی در عرصه تقسیم می شود.

تبصره:

دروسی که به صورت نظری و عملی نوشته می شوند مستقل از یکدیگر تدریس می شوند و هر یک کد جداگانه و نمره جداگانه دارند.

دروسی که به صورت نظری- عملی نوشته می شوند یک درس محسوب شده و کد مشترک و نمره مشترک دارند.

دروس عمومی:

دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان براساس فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روشهای علمی عرضه می شود. این دروس برای کلیه دانشجویان تمامی رشته های علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دوره های دکتری عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی:

این دروس به دو دسته: دروس پایه و دروس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم می شود:

الف- دروس پایه، دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه می شود.

ب- دروس تخصصی رشته، دروسی است که صرفا به منظور ایجاد و افزایش کارآیی های علمی و عملی یک رشته تدریس می شود.

دروس جبرانی:

در صورتی که دانشجو دروسی را در مقطع قبل نگذرانده باشد موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر، به تشخیص گروه آموزشی و مطابق برنامه آموزشی مربوط آن دروس را به عنوان دروس جبرانی بگذراند.

دروس اجباری:

دروسی است که فارغ التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با دروس دیگر قابل تعویض نمی باشد.

دروس اختیاری:

دروسی است که با توجه به مقررات و برنامه های آموزشی می توان آنها را از میان مجموعه ای از دروس انتخاب کرد.

دروس پیوسته (پیش نیاز):

دروسی است که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است.

دروس جبرانی یا اجباری می توانند پیش نیاز باشند. دروس اختیاری نمی توانند پیش نیاز باشند.

دروس مستقل:

دروسی است که انتخاب آنها منوط به انتخاب یا گذراندن درس یا درسهای دیگری نیست.

دروس نظری:

دروسی است که در کلاس درس ارائه می شود.

دروس عملی:

دروسی است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارت‌های بالینی یا بخش‌های مربوط در دانشکده ارائه می شود.

دروس کارآموزی:

دروسی است که در محیط کار واقعی (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درمانی) و یا در محیط شبیه سازی شده (مرکز مهارت‌های بالینی) برای آموزش مهارت‌های عملی ارائه می شود.

دروس کارورزی:

دروسی است که در محیط کار واقعی و برای کسب تسلط بر مهارت‌های عملی ارائه می شود.

دروس کارآموزی در عرصه:

دروسی است که با هدف آموزش مهارت‌های عملی در عرصه ارائه خدمات بهداشتی درمانی ارائه می شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده ۱) شرایط ورود به دوره دکتری عمومی داروسازی به شرح زیر است:

- ۱-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی
- ۱-۲- برخورداری از سلامت کامل تن و روان بر اساس ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
- ۱-۳- مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱-۴- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج از کشور، مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی).
- ۱-۵- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی داروسازی برخوردار نباشد، بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه، اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی را ندارد.

تبصره ۲: ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره ۳: پرداخت شهریه، دانش آموختگان دوره دکتری عمومی داروسازی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.

ماده ۲) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود. برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند، عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تبصره ۱: در موارد استثنائی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد، در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره ۲: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴) دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت. در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آئین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده ۵) آموزش دوره دکتری عمومی داروسازی مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود می شود.

ماده ۶) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۴ ساعت، کارآموزی و کارآموزی در عرصه ۵۱ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی تدریس می شود.

ماده ۷) برنامه دوره دکتری عمومی داروسازی شامل مراحل به شرح زیر است:

مرحله اول: دروس عمومی و علوم پایه

مرحله دوم: دروس اختصاصی داروسازی، کارآموزی، کارآموزی در عرصه و پایان نامه

ماده ۸) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن امکانات یک دوره تابستانی است.

ماده ۹) هر نیمسال تحصیلی عبارت از ۱۷ هفته آموزشی و هر دوره تابستانی برابر ۶ هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده ۶ است.

تبصره ۱: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت ۱۷ هفته و ۶ هفته آموزش محسوب نمی شود.

تبصره ۲: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۶ این آیین نامه کمتر نشود. شرکت در کلیه کلاسها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۱۰) تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره ۱۰: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است. بدیهی است منابع جهت امتحان جامع علوم پایه از طرف وزارت متبوع تعیین می شود.

تبصره ۲: آن دسته از دانشگاههای علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی داروسازی فارغ التحصیل داشته اند، در صورت تائید شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه می توانند با توجه به مقتضیات و امکانات، حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای دوره به برنامه مصوب اضافه کنند.

ماده (۱۱) در پایان مرحله اول، امتحان جامع علوم پایه برگزار می شود و قبولی در این امتحان شرط ورود به دوره بعدی می باشد.

تبصره ۱: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در کلیه دروسهای مرحله اول (دروسهای علوم پایه و کلیه دروسهای عمومی) و کسب میانگین کل ۱۲ از این مرحله است. با این حال در شرایطی که دانشجو تنها یک درس عمومی باقی داشته باشد، می تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی، درس باقیمانده را در دوره بعدی بگذراند، بدیهی است نمره این درس در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن درس مردود شده باشد یا علی رغم قبولی، میانگین کل مرحله اول وی به ۱۲ نرسیده باشد، نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

ماده (۱۲) شرکت در امتحان جامع علوم پایه تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مزبور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شود.

تبصره ۱: غیبت غیرموجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب می شود.

تبصره ۲: دانشجویی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شود، می تواند برابر دستورالعمل تغییر رشته دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می شوند، مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۲/۴/۲۸ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده (۱۳) محل کارآموزی و کارآموزی در عرصه داروسازی، داروخانه، بیمارستان، بخش اورژانس، مرکز بهداشتی درمانی روستایی و شهری و صناعی داروسازی می باشد.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۴) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی، طبق برنامه آموزشی مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

ماده ۱۵) دانشجو در هر نیمسال تحصیلی در کلیه مراحل آموزش دوره دکتری عمومی داروسازی باید حداقل ۱۲ و حداکثر تا ۲۰ واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی هر یک از مراحل آموزشی، دانشجو از رعایت شرط حداقل ۱۲ واحد معاف است.

تبصره ۲: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۳: در مواردی که دانشجو حداکثر ۲۴ واحد باقیمانده برای گذراندن هر یک از مراحل آموزشی را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تایید دانشکده می تواند تمامی آن واحدها را در آن نیمسال بگذراند.

تبصره ۴: در دوره تابستانی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از ۶ واحد درسی نمی باشد.

ماده ۱۶) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره دکتری عمومی داروسازی که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که در آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب، در اولین با دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره ۱: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریزمواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و بر اساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره ۲: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره ۳: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاهها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس پیش دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره ۴: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده ۱۷) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی ۹/۵ سال است.

تبصره ۱: دانشجویی که نتواند در مدت ۴ سال اول دوره آموزش داروسازی در امتحان جامع علوم پایه نمره قبولی کسب کند از ادامه تحصیل در رشته داروسازی محروم می شود و چنانچه میانگین نمرات درسهایی که گذرانده است حداقل ۱۰ باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۲ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

تبصره ۲: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت ۵ سال از شروع مرحله دوم، این مرحله را به پایان برساند با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر ۱۲ ماده دیگر قابل تمدید است، مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده ۱۸) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می شود.

ماده ۱۹) ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از $\frac{4}{17}$ ، عملی و آزمایشگاهی از $\frac{2}{17}$ ، کارآموزی و کارآموزی در عرصه از $\frac{1}{10}$ مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱: غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده ۱۹، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیرموجه) برعهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۹ باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال الزامی نیست. ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می گردد.

ماده ۲۰) غیبت غیرموجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس خواهد بود. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۲۱) دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، تا دو هفته پس از شروع نیمسال تحصیلی، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس دیگر اخذ نماید و یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده ۱۵ تجاوز نکند.

تبصره ۱: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه و یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده ۱۹) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره ۲: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده ۲۲) در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا ۵ هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از دروس نظری خود را با تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۹ نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۲۳) حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۲۴) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

ماده ۲۵) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه، با توجه به موارد زیر انجام می شود:

۱-۲۵- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران، مراجعین و کارکنان بخش

۲-۲۵- حضور مرتب و تمام وقت در واحدها و کلاسهای مربوطه

۳-۲۵- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوطه

۴-۲۵- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه

۵-۲۵- شرکت در امتحانات پایانی واحدها و کسب نمره لازم

ماده ۲۶) برگزاری امتحان کتبی در پایان هر نیمسال تحصیلی دوره دکتری عمومی داروسازی الزامیاست و امتحان واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه در پایان هر درس انجام می شود.

ماده ۲۷) معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، بر اساس مفاد مندرج در مواد ۲۴ و ۲۵ به صورت نمره تعیین می شود و نمره دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا ۲۰ مشخص می شود.

ماده ۲۸) حداقل نمره قبولی در کلیه درسهای مرحله اول (دروس عمومی و علوم پایه) ۱۰ و حداقل میانگین در هر نیمسال مرحله اول و میانگین کل این مرحله ۱۲ می باشد. حداقل نمره قبولی در کلیه دروس مرحله دوم (اختصاصی، واحدهای کارآموزی، کارآموزی در عرصه و پایان نامه ۳ و ۲ و ۱) ۱۲ و حداقل میانگین در هر نیمسال مرحله دوم میانگین کل این مرحله ۱۴ می باشد. دانشجویی که در هر یک از درسهای حداقل نمره قبولی را کسب ننماید در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن درس می باشد. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و یا ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین محسوب می شود.

تبصره: هر یک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری- عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است. در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به ۱۰ نرسد و یا یکی از آنها از ۸ کمتر باشد، هر چند معدل به ۱۰ رسیده باشد هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.

ماده ۲۹) استاد یا اساتید هر درس موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس از طریق گروه، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.
تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتبا به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده ۳۰) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، به آموزش کل دانشگاه ارسال دارد.
تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیرقابل تغییر است.

ماده ۳۱) در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل نیز میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می گردد.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب می شود.

ماده ۳۲) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی در مرحله اول نباید از ۱۲ و در مرحله دوم از ۱۴ کمتر باشد، در غیر این صورت نام نویسی دانشجو در نیمسال بعدی بصورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از ۱۲ واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش داروسازی تعداد واحدها کمتر از ۱۲ واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار کتبا به وی و اولیاء او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف عدم اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعتی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۳) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش داروسازی، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی (محدودیت در سقف سنوات تحصیلی)، در آخرین نیمسال هر یک از مراحل آموزش داروسازی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از ۱۴ واحد درسی به

دانشجوی مشمول ماده ۳۳ به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از ۲۰ واحد نباید باشد.

ماده ۳۴) دانشجویی که برای سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانده است حداقل ۱۰ باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۲ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته بدهد.

ماده ۳۵) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان مرحله اول نباید از ۱۲ و در پایان مرحله دوم از ۱۴ کمتر باشد. دانشجویی که در پایان هر یک از مراحل دارای میانگین کل کمتر از حد تعیین شده باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می تواند درسهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده کند، در غیر این صورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند که یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید چنانچه حداقل میانگین کل واحدهای او ۱۰ باشد، می تواند برابر دستور العمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۲ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۳۶) دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد. دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۳۷) دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، می تواند در طول مراحل آموزش داروسازی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در نیمسال اول با شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می شود.

ماده ۳۸) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده تسلیم گردد.

تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط تا قبل از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت با عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ نماید.

تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می باشد.

ماده ۳۹) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۴۰) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها با تائید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۴۱) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره: دانشجویی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

ماده ۴۲) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده ۴۳) انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

۱-۴۳- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

۲-۴۳- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

۳-۴۳- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

۴-۳۴- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل ۱۲ باشد.

۵-۴۳- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل، از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، با رعایت شرایط **ماده ۴۳)** و اعلام موافقت دستگاه اجرائی ذیربط امکان پذیر است.

ماده ۴۴) در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده، خارج از شرایط مذکور در ماده ۴۳ (به استثنای شرط ۱) انجام می شود:

۱-۴۴- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

۲-۴۴- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد.

۳-۴۴- ازدواج رسمی و دائمی دختر، که محل تحصیل یا اشتغال شوهر به تایید مراجع ذیربط در شهر دیگری باشد. **تبصره ۱:** هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره ۲: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد باشد گواهی اشتغال و سکونت او باید به تائید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره ۳: در موارد استثنایی، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجو باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره ۴: صحت هر یک از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده ۴۵) انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده ۴۴.

ماده ۴۶) انتقال از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، با رعایت ضوابط مربوط بلامانع است.

ماده ۴۷) انتقال فرزندان اعضاء هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۴۸) انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده ۴۹) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتبا با ذکر مورد، حداقل ۶ هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدا تسلیم نماید.

ماده ۵۰) دانشگاه مبدا در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه با درخواست و ریزنمرات دانشجو به دانشگاه مقصد ارسال نماید و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبدا اعلام نماید.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق تحصیلی دانشجو از دانشگاه مبدا به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدا قطع می شود.

ماده ۵۱) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها ۱۲ و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از ۱۲ و بیشتر از ۱۰ است، بر عهده دانشگاه مقصد می باشد. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره ۱: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبدا اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عینا در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

تبصره ۲: عدم پذیرش با نمره کمتر از ۱۲ مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مرحله قبلی تسری ندارد.

ماده ۵۲) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده ۵۳) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یکبار مجاز است.

جابجایی

ماده ۵۴) جابجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یکبار بلامانع است.

۱-۵۴- ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

۲-۵۴- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از ۵۰٪ از واحدهای دوره را گذرانده باشند.

۳-۵۴- نمره آزمون ورودی متقاضیان در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوطه در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره ۱: برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره ۲: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر خواهد شد.

ماده ۵۵) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزش دانشگاه مبدا تسلیم کند.

تبصره ۱: دانشجوی متقاضی جابجایی منحصرأ می تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره ۲: تقاضای جابجایی دانشجویانی که قبلا یکبار منتقل یا جابجا شده اند پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۵۶) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تائید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال می دارند.

تبصره: جابجایی منحصرأ یک بار در سال صورت خواهد گرفت. تقاضاهای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مردادماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده ۵۷) از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصیلی، تقاضاهای رسیده در شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی بر اساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدا و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره: جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی و یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده ۵۸) در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را به طور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره ۱: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه، از دانشگاههای حضوری به غیر حضوری، از دانشگاههای دولتی به غیردولتی و برعکس ممنوع است.

تبصره ۲: میهمان شدن دانشجو، مشروط به این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

تبصره ۳: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور از ۱۰ واحد کمتر باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدا و مقصد در آن نیمسال از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده ۵۹) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تمام وقت یا تک درس)، در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره ۱: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره ۲: واحدهایی که دانشجو میهمان در دانشگاه مقصد می گذراند، عینا در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

تبصره ۳: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد ۱۲ می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است باید مجددا بگذراند.

ماده ۶۰) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبدا صادر خواهد شد.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده ۶۱) دانشجوی دوره دکتری عمومی داروسازی در طول دوران تحصیل خود می تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

۱-۶۱- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲-۶۱- حداقل یک ششم و حداکثر یک سوم کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

۳-۶۱- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

۴-۶۱- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شوند، بر اساس دستور العمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۲ انجام می شود.

تبصره ۲: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره ۳: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۴: دانشجو در طول تحصیل خود تنها برای یک بار می تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین مندرج در تبصره ۱ همین ماده.

ماده ۶۲) تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر با رعایت مقررات ماده ۶۱ امکان پذیر است.

ماده ۶۳) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت، در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. در صورت ثبت نام، دانشجو اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۱: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

تبصره ۲: اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده ۶۴) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره: تغییر رشته توام با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط رشته و انتقال، بلامانع است.

ماده ۶۵) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می گردد، ولی نمرات درسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتی که تعداد واحدهای درسهای پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده ۶۶) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده ۶۷) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده ۶۱ (به استثنای بند یک) معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو موثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر پس از موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده ۶۸) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط زیر مجاز است:

- ۱-۶۸- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
  - ۲-۶۸- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم تحقیقات و فناوری باشد.
  - ۳-۶۸- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
  - ۴-۶۸- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط، حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ کمتر نباشد.
- تبصره ۱:** معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.
- تبصره ۲:** معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

ماده ۶۹) نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره: به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده ۷۰) پایان نامه بخشی از دوره دکتری عمومی داروسازی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۷۱) دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی می بایست پس از گذراندن ۱۴۰ واحد درسی دوره دکتری عمومی داروسازی تا یکسال موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.
تبصره: دانشجویی که موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرساند تا زمان ثبت موضوع پایان نامه، مجاز به اخذ واحد درسی جدید نخواهد بود.

ماده ۷۲) استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوطه، و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می گردد.
تبصره ۱: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تایید شورای پژوهشی دانشکده می توان از اعضای هیات علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.
تبصره ۲: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو می تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده ۷۳) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.
تبصره: سقف تعداد پایان نامه های دوره دکتری عمومی داروسازی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیات علمی دانشکده مربوطه ضرب در عدد ۲ بدست می آید. در دانشکده هایی که تعداد اعضای هیات علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیات علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیات علمی بر اساس مرتبه دانشگاهی وی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر ۳ پایان نامه دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور هم زمان می تواند راهنمایی نماید.

ماده ۷۴) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده ۷۵) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.
تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده ۷۶) هر دانشجو باید یک موضوع را به عنوان پایان نامه انتخاب نماید.
تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تایید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد.
الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.
ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

ماده ۷۷) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود.
الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما
ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده
ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه
د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه
تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یکسال باشد.

ماده ۷۸) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:
الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)
ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)
ج: بررسی متون
د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده ها و انواع آزمون های آماری و مراحل انجام کار).
ز: نتایج (استفاده از آزمونهای آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)
و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت های پژوهش، نتیجه گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)
ه: مراجع

ماده ۷۹) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی، چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده ۸۰) هیات داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را بر عهده دارند از اعضای زیر تشکیل می شود.

۱- استاد راهنما

۲- استاد مشاور (در صورت وجود)

فصل سیزدهم

فراغت از تحصیل

ماده ۸۷) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی و مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی داروسازی و پایان نامه را طبق برنامه مصوب براساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ التحصیل دوره دکتری عمومی داروسازی شناخته می شود.

ماده ۸۸) این آیین نامه در ۱۳ فصل، ۸۸ ماده و ۸۶ تبصره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۹/۷ به تصویب رسید و برای آن دسته از دانشجویانی که از ابتدای سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸۴ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های قبلی مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.